

Proves especials de compleció 4t ESO

Proves extraordinàries

Ciències Socials

Curs 2018-19

Continguts

Continguts comuns per a tota l'etapa

1. Identificació i ús de diferents tipus de fonts, valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.
2. Desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies del coneixement social en l'anàlisi i interpretació dels fenòmens, així com en la comunicació de resultats d'una recerca.
3. Valoració de la necessitat de protegir i difondre el patrimoni natural i cultural com a herència cultural dels grups humans i manifestació de riquesa i diversitat.
4. Aplicació de la representació gràfica de la cronologia i de les variables històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat.
5. Situació en el temps i en l'espai dels fets històrics rellevants, aplicant la periodització convencional.
6. Identificació dels diferents ritmes evolutius de les societats, valorant el caràcter no lineal de l'evolució històrica.
7. Localització i caracterització de diferents paisatges, analitzant la interacció entre els grups humans i el medi i caracteritzant les formes de vida que possibiliten.
8. Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges de diferents característiques i suports, per localització i per caracteritzar els grans àmbits geopolítics i econòmics.
9. Cerca, anàlisi i contrast d'informacions estadístiques, gràfics i mapes, especialment amb suport TIC.
10. Contrast i valoració crítica d'informacions diferents, incloses les dels mitjans de comunicació, sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problemes.
11. Reconeixement dels drets i deures individuals i col·lectius, identificant i rebutjant les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació, especialment les relatives al gènere, que afecten persones i col·lectius en el món.
12. Identificació dels focus de conflicte en el món actual i valoració del diàleg i de la cooperació com a formes pacífiques de resolució de conflictes.
13. Valoració de la funció de la memòria històrica en la construcció del futur.
14. Aplicació dels coneixements històrics a la comprensió i interpretació d'alguns dels problemes de l'actualitat, des d'una perspectiva global del món.
15. Treball dels diferents continguts de la matèria amb mitjans audiovisuals i recursos TIC de forma creativa i responsable.

QUART CURS

Continguts

□ **El món contemporani** (CC1, CC2, CC3, CC4, CC5, CC6, CC7, CC9, CC11, CC12, CC14, CC15, CC16, CC24, CC27, CC30)

- La transició del feudalisme al liberalisme a l'Europa occidental. La Guerra de Successió espanyola i les seves conseqüències. La Il·lustració (idees, art i ciència). La Catalunya del segle XVIII.
- Canvis econòmics, socials i demogràfics en l'origen de la Revolució Industrial a Anglaterra i la seva extensió a la resta d'Europa, valorant el seu èxit o fracàs a Espanya i les seves conseqüències socials.
- El liberalisme i les revolucions burgeses dels segles XVIII i XIX. Els nacionalismes. El catalanisme polític. Art i ciència en el segle XIX.
- La segona revolució industrial. Naixement i evolució del moviment obrer. El socialisme i l'anarquisme. L'imperialisme.
- Causes, desenvolupament i conseqüències de la Primera Guerra Mundial. La Revolució Russa. La Restauració a Espanya i la Dictadura de Primo de Rivera.

Evolució del catalanisme polític i la Mancomunitat de Catalunya. Ciència i art al segle XIX i primer terç del segle XX.

- Evolució econòmica del període d'entreguerres (1918-1939). Democràcia i dictadures. El feixisme i el nazisme. Evolució de l'URSS. La Segona República. Evolució política, social i econòmica durant la Catalunya Autònoma (1931-1936). La Guerra Civil espanyola.
- Causes, desenvolupament i conseqüències de la Segona Guerra Mundial. L'extermini de jueus i la persecució d'altres col·lectius. La Guerra Freda i la descolonització. La dictadura de Franco. Evolució econòmica fins a la crisi del petroli.
- Evolució del capitalisme, la fi de la Guerra Freda, la reunificació d'Alemanya i la dissolució de l'URSS. La transició política a Espanya (1975-1982). La recuperació de la Generalitat. La Unió Europea i les seves institucions.

□ **El món actual** (CC1, CC6, CC11, CC24, CC25, CC26, CC27, CC28, CC29, CC30)

- Els lligams entre present i passat: continuïtats i canvis a l'Europa del segle XX al XXI.
- Els reptes de la democràcia a l'actualitat.
- Globalització i localització dels nous centres de poder. Sistema econòmic actual i sostenibilitat.
- Focus de conflicte en el món actual. Els conflictes bèl·lics i les seves causes i conseqüències polítiques i econòmiques.
- Resolució de conflictes. Funció de la memòria històrica.

TAULA DE CONTINGUTS (TEMARI)

1 El segle XVIII: la crisi de l'Antic Règim

- Per què l'Antic Règim va entrar en crisi al segle XVIII?
- Creixement econòmic i desenvolupament burgès
- Els primers sistemes parlamentaris: la Gran Bretanya i els Estats Units
- La Il·lustració contra l'Antic Règim
- La monarquia borbònica a Espanya i a Catalunya
- La generació dels il·lustrats espanyols
- La Catalunya del segle XVIII
- Del Rococó al Neoclassicisme

2 L'època de les revolucions liberals (1789-1871)

- Per què va esclatar una revolució a França?
- El desenvolupament de la Revolució Francesa (1789-1799)
- Napoleó domina Europa
- Entre l'absolutisme i el liberalisme (1815-1848)
- Quins nous Estats es van crear a Europa?
- El nou art de la burgesia

3 L'origen de la industrialització

- De quina manera la producció de béns va canviar amb la Revolució Industrial?
- James Watt i la màquina de vapor
- Desenvolupament de la indústria i augment del comerç
- El creixement de la població i el desenvolupament urbà
- La victòria del capitalisme
- La nova societat de classes
- Els nous moviments socials

4 Espanya i Catalunya al segle XIX: la construcció d'un règim liberal

- Com es va implantar el liberalisme a Espanya?
- Guerra i revolució liberal (1808-1814)
- Ferran VII: retorn a l'absolutisme (1814-1833)
- Els carlins, defensors de l'Antic Règim
- Isabel II i la construcció de l'Estat liberal (1833-1868)
- El Sexenni Democràtic (1868-1874)
- La Restauració monàrquica (1874-1898)
- Els orígens del catalanisme

5 Industrialització i canvi social a Espanya i a Catalunya al segle XIX

- La Revolució Industrial a Espanya: èxit o fracàs?
- La població i l'agricultura
- La industrialització de Catalunya
- Explotació de la mineria i indústria siderúrgica
- El transport i les finances
- Canvi social i creixement urbà
- Els pioners del moviment obrer
- Els nous corrents artístics del segle XX

6 L'època de l'imperialisme

- Per què hi va haver l'expansió imperialista?
- La victòria del capitalisme industrial
- Europa, a la conquesta del món
- Com es van repartir el món els imperis colonials?
- L'herència del colonialisme
- El canvi de segle, cap a una revolució artística
- La influència de l'art asiàtic i africà en l'art occidental
- Del segle XIX al XXI: una transformació constant de la ciència i la tecnologia

7 La Primera Guerra Mundial i la Revolució Russa

- Per què a Europa el 1914 hi va esclatar una guerra?
- El desenvolupament de la guerra
- Una guerra total
- Per què hi va haver una revolució a Rússia?
- La Revolució Russa
- Europa en acabar la guerra
- Les avantguardes artístiques

8 El període d'entreguerres

- Quins problemes van conduir a una nova guerra mundial en només vint anys?
- Els Estats Units: de la prosperitat a la crisi
- 1929, exemple de crisi de l'economia capitalista
- La crisi de la democràcia: el feixisme italià
- Alemanya, l'ascens del nazisme
- El règim nazi, un sistema totalitari
- La Unió Soviètica, la dictadura estalinista
- L'art del període d'entreguerres

9 Crisi de la Restauració, Segona República i Guerra Civil (1902-1939)

- Per què el sistema de la Restauració va entrar en crisi?
- Catalunya al primer terç del segle XX
- La dictadura de Primo de Rivera
- La Segona República espanyola
- La Generalitat republicana
- El Bienni Conservador i el Front Popular
- La Guerra Civil i la revolució social a Catalunya
- La Guerra Civil: les fases militars
- Els desastres de la guerra

10 La Segona Guerra Mundial

- Per què es va arribar a la Segona Guerra Mundial?
- El desenvolupament de la guerra
- Una guerra total
- Ocupació i violència durant la guerra
- L'Holocaust jueu
- Les conseqüències de la guerra

11 Un món dividit: Guerra Freda i descolonització

- Per què Europa va quedar dividida per un "teló d'acer"?
- Alemanya, centre de la Guerra Freda
- Els conflictes bèl·lics de la Guerra Freda
- Kennedy-Khrushchev: cap a una coexistència pacífica?
- El procés de descolonització
- El conflicte de Pròxim Orient
- Descolonització i neocolonialisme

12 Capitalisme i comunisme: dos sistemes enfrontats

- Què diferenciava el bloc capitalista del bloc comunista?
- La construcció d'una nova Europa unida
- Del creixement econòmic a la crisi energètica
- Què és l'Estat del benestar?
- Les dones, la lluita per la igualtat i la paritat
- L'evolució del bloc comunista
- La crisi del món soviètic

13 La dictadura franquista (1939-1975)

- Quines van ser les bases del règim franquista?
- La llarga postguerra (1939-1959)
- Les dones durant el franquisme
- "Desarrollismo" i la crisi del règim (1959-1975)
- Com va ser el creixement econòmic i demogràfic de Catalunya a la dècada del 1960?
- Quin impacte va tenir el creixement econòmic en la societat catalana?
- L'exili i l'oposició al franquisme

14 Transició, democràcia i autonomia

- Per què el franquisme no va sobreviure Franco?
- La transició a la democràcia (1975-1977)
- Els primers governs democràtics (1977-1982)
- Les mobilitzacions populars
- Els governs de la democràcia
- La Catalunya autonòmica
- Canvi econòmic i social a partir del 1985
- Construcció i crisi de l'Estat del benestar
- Els corrents artístics del segle XX a Espanya i a Catalunya

15 El món actual

- Per què al començament dels anys noranta es va acabar la divisió del món en blocs?
- Un nou ordre mundial
- Europa després de la caiguda del mur de Berlín
- La construcció de la Unió Europea
- Europa, la crisi del model de benestar
- Un món inestable es conseqüències de l'economia globalitzada
- Els conflictes del segle XXI
- Les víctimes de les guerres actuals
- L'art al món actual

Avaluació

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Identificar variables temporals (durada, successió, ritme, simultaneïtat, etc.), pel que fa a les grans transformacions i conflictes mundials que caracteritzen l'època

- contemporània (revolucions burgeses, revolució industrial, etc.).
2. Reconèixer alguns elements de canvi i de continuïtat de l'estat liberal respecte de l'Antic Règim, a partir de l'evolució política i econòmica de Catalunya i Espanya en relació amb el context europeu.
 3. Relacionar la consolidació del sistema capitalista amb l'expansió colonial i valorar les seves repercussions actuals.
 4. Identificar alguns elements de les mentalitats, costums i factors culturals, inclosos els rols de gènere, i la seva evolució històrica.
 5. Aplicar els coneixements històrics a la comprensió i interpretació d'alguns dels problemes internacionals més destacats de l'actualitat, des d'una perspectiva global del món, allunyada de l'eurocentrisme. Valorar el paper històric dels organismes internacionals i la seva vigència actual.
 6. Valorar el necessari equilibri entre drets i deures individuals i col·lectius i reconèixer la democràcia com un procés en construcció que requereix un compromís personal i col·lectiu contra la desigualtat i l'exclusió.
 7. Planificar i realitzar treballs individuals i en grup sobre algun focus de tensió política o social en el món actual, a partir d'informacions diverses, inclosos els mitjans de comunicació (premsa, televisió, cinema, etc.) i les TIC, assumint una actitud crítica i oberta al contrast de fonts.
 8. Participar en debats, exposant opinions raonades sobre canvis, continuïtats que afectin aspectes de l'actualitat, aportant argumentacions basades en les ciències socials, respectant les opinions dels altres i cercant l'obtenció i comunicació de conclusions comunes.
 9. Comparar els règims autoritaris i democràtics. Conèixer aspectes del franquisme i de la transició democràtica a Catalunya i Espanya que permetin identificar el paper de les individualitats com a subjectes de la història i la necessitat de preservar la memòria històrica.
 10. Reconèixer alguns elements culturals i artístics del món contemporani. Analitzar l'obra d'algun artista, valorant els seus components estètics i interpretant el seu significat i funció dins el context.
 11. Valorar la influència actual dels mitjans de comunicació sobre les mentalitats individuals i col·lectives a partir d'alguns exemples.

AVALUACIÓ

Avaluació de continguts (100% de la nota): Avaluació a través de l'examen extraordinari. La nota màxima serà un 5.